

1. sz. melléklet

Az Úri

Szent Imre Általános Iskola

helyi tanterve

1. Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon a 2013. szeptember 1-jétől érvényes kerettantervek alapján felmenő rendszerben.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv	4	4	2,5	3
Irodalom	4	4	5,5	4
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	2	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport - Tánc és mozgás	4+1	4+1	4+1	4+1
Informatika				1
Szabadon tervezhető órakeret terhére – Dráma és tánc	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le.

Iskolánk nem ír elő több tartalmat tanulóink számára. A fennmaradó 10% időkeretet a tananyag elmélyítésére, gyakorlására, ismétlésre, megerősítésre használjuk fel tantárgyanként.

A magyar nyelv és Irodalom tantárgyakat két tantárgyként kezeljük. Ezért megbontjuk az óraszámokat is.

Iskolánk releváns feladatának tartja az alsó évfolyamokon a magyar nyelv és irodalom tantárgyak tartalmi elemeinek, kompetenciafejlesztéseinek nagyfokú megerősítését, elmélyítését, ezért minden évfolyamon e tantárgyak heti óraszámát megemeltük 1-1 órával.

Intézményi sajátosságunk, hogy minden évben munkatervünk szerint **Ki mit tud?-ot, Tehetség napját** vagy **Tánc világnapját** ünneplünk. Így központi szerepet tölt be iskolánk életében a szerepjáték és a tánc is. Ezért a szabadon tervezhető órakeret terhére minden alsó tagozatos évfolyamon bevezetjük heti 1-1 órában a **Dráma és tánc** tantárgyat.

Miben lesz még egyedi iskolánk? A heti 5 testnevelés követelményeinek úgy igyekszünk eleget tenni, hogy az alsó tagozaton 4 testnevelés órát tartunk, s a fennmaradó 1 órában bevezetjük a **Tánc és mozgás**, mint új tantárgyat.

A 3. évfolyamon a környezetismeret fontosságát erősítjük, így ezt a tantárgyat heti 2 órában tanítjuk, tehát 1 órával növeltük az óraszámot.

A 4. évfolyamon elkezdjük az informatika tantárgy oktatását, tehát heti 1 órát kapott a tantárgy a szabadon tervezhető órakeretből. A tantárgy tartalmát nem növeltük, hanem elnyújtó jelleggel előkészítés céljából kezdjük el tanítani a tantárgyat.

Kötelező tantárgyak és óraszámok 5–8. évfolyamon a 2013. szeptember 1-jétől érvényes kerettantervek alapján felmenő rendszerben.

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv	2	2	2	2
Irodalom	2	2	2	2
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3,5	3,5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2,5
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	3		
Biológia-egészségstan			2	1,5
Fizika			2	1,5
Kémia			1,5	2
Földrajz			1,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	2	2	1,5	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le.

Iskolánk nem ír elő több tartalmat tanulóink számára. A fennmaradó 10% időkeretet a tananyag elmélyítésére, gyakorlására, ismétlésre, megerősítésre használjuk fel tantárgyanként.

A szabadon tervezhető órakeretet a táblázatban megjelölt módon osztottuk el:

A felső tagozat évfolyamain szeretnénk megerősíteni tanulóinkban a mindennapi életben való konkrét eligazodást. Olyan tevékenységek, kompetenciák fejlesztését szeretnénk

elérni, amelyek segítenek majd a felnőtt életben való napi otthoni, munkahelyi feladatok egyszerű megoldásában.

Ezért megnöveltük a Technika, életvitel és gyakorlat tantárgy óraszámait minden évfolyamon. Emelt óraszámban, heti 1-1 többletórát használunk fel az 5. és a 6. évfolyamon. A 7. évfolyamon 0,5 órával emeltük meg az óraszámot, így az órakeret heti 1, 5 óra. A 8. évfolyamon pedig szintén kapott heti 1 órát a tantárgy.

5. évfolyamon folytatjuk az informatika oktatását heti 1 órában.

6. évfolyamon a matematika tantárgyat és a természetismeret tantárgyat erősítettük meg 1-1- órával.

7. évfolyamon a magyar nyelv és az irodalom tantárgyak kaptak heti 1 órát, valamint a természettudományos tantárgyakat erősítettük: heti 0,5 órával növeltük a matematika tantárgyi óraszámot, heti 0,5 órával a kémia, heti 0,5 órával pedig a földrajz tantárgy óraszámát.

8. évfolyamon úgyszintén a természettudományos tantárgyak elmélyítésére törekedtünk, ezért a matematika heti óraszámát 0,5 órával növeltük meg, valamint a biológia-egészségtan és a fizika tantárgyak kaptak heti 0,5-0,5 órát.

Ezen az évfolyamon új tartalmi elemek is megjelennek, mint pl. a gazdasági ismeretek stb, s főként a történelem tantárgyon keresztül ismerkedhetnek meg a gyerekek mindezekkel a tartalmakkal. Ezért a történelem tantárgy heti óraszámát növeltük meg 0,5 órával.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és az Irodalom tantárgyak	A változat
Matematika	B változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	A változat
Technika, életvitel és gyakorlat – emelt óraszám	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat

A tankönyvválasztás elvei minden tantárgy esetében a tartalom végén jelennek meg.

Iskolánkban nem ajánlunk fel szabadon választható tantárgyakat, hiszen a személyi állományunk alacsony létszámú. Választhatóvá az egyéb foglalkozásokat tesszük. (szakkörök, tanulószoba, középiskolai felkészítő, alapfokú nyelvvizsgára felkészítés, ECDL vizsgára való felkészítés stb.) Ilyenformán pedagógus választásra sincs lehetőségünk.

Projektoktatás: iskolánk minden évben elsősorban az alsó tagozat valamelyik osztályában 3 hetes projektet dolgoz fel. Ennek konkrét témáját és a megvalósító osztályt a mindenkori

éves munkatervünkben jelöljük meg. A tartalmi részt az osztályfőnök állítja össze. Ez lehet innováció alapján, tehát önálló probléma megoldására irányuló új projekt, vagy a már meglévő tartalmakból is lehet választani.

A tanmenetekbe a pedagógusok beillesztik az adott és vállalt projekteket, de mivel a téma nem állandó, ezért a tantervekben külön nem szerepeltetjük.

2. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat első két évében különösen fókuszálnunk kell a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelésére.
- Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Lényeges ebben az időszakban a tanulási módszerek kialakítása, iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulása.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával járunk hozzá a továbbhaladáshoz.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.
- Kardinális a motiváció megerősítése, a megfelelő tanulásszervezés, és a teljesítmények növekedése érdekében mindezek segítségével a tantervi tartalmak minél nagyobb arányú elsajátítása.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- Ekkor előtérbe kerül a kulcskompetenciák megalapozása, az együttműködési készség fejlődése, a tanulói tudás megalapozása.
- Ezeken az évfolyamokon mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra. Az egészséges életvitel kialakításához ezeken az évfolyamokon az egészségügy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.
- Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- Fokozatosan bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

3. Intézményünk értékelési rendszere:

A tantárgyi értékelés

Célja

- átfogó, az iskolai tanulmányok egész időszakára kiterjedő személyiségfejlesztés,
- az önértékelési képesség kialakítása, s ezen belül az önálló tanulásra való képesség és igény kialakítása.
- a tanulás folyamatában elért eredmények, hiányosságok regisztrálása, minősítése,
- a szülők megfelelő tájékoztatása.

Az értékelés alapelvei

- Az ellenőrzés és értékelés legyen objektív, megbízható, sokoldalú, változatos, tervezett.
- Feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének.
- A tantárgyi értékelés kizárólag a tantárgyi teljesítményt vegye figyelembe.

- Havonként legalább egy alkalommal kell osztályzattal értékelni a tanuló tantárgyi teljesítményét.

Tantárgyi értékelés rendje

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.
2. A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban annak alapján végzik nevelőink, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében megfogalmazott követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei, akarat tulajdonságai hogyan változtak – fejlődtek-e, vagy hanyatlottak – az előző értékelés óta.
3. A pedagógus a tanulók teljesítményét, előmenetelét a tanítási év közben rendszeresen érdemjegyekkel értékeli, félévkor és tanév végén osztályzattal minősíti.
4. A félévi és az év végi osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján állapítják meg.
5. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
6. A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv, irodalom, idegen nyelv (a 4-8. évfolyamon), matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:
 - a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
 - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
 - A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Egy-egy tantárgy esetében, egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – sor kerülhet írásbeli számonkérésre is.

Törekednünk kell a szóbeliség és írásbeliség megfelelő arányára a tanulók tudásának ellenőrzésénél.

A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.
7. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.
8. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
 - Az első évfolyamon minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
 - A második-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
 - Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
 - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
 - JÓL TELJESÍTETT

- MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
- FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL

- A második évfolyamon végétől negyedik évfolyam végéig, valamint az ötödik - nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
9. Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével értékeljük.
 10. A második évfolyamon az év végi, negyedik-nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
 11. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
A tanévközi ellenőrző és témazáró felmérés értékelési szintje:

89% - 100%	jeles
73% - 88%	jó
53% - 72%	közepes
33% - 52%	elégséges
0% - 32%	elégtelen

- A félévi bizonyítványba az ötös osztályzat mellé „d” betűt írunk a dicséret elismeréseként. Az év végén pedig a jegyzet rovatba írjuk a tantárgyi dicséretet.**
12. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból havonta legalább 1 érdemjegye legyen.
 13. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök legalább két havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.
A bukásra álló tanuló szüleit december elején és április végén értesítjük e tényről.
 14. Év végén legfeljebb három tantárgyból elért elégtelen esetén lehet javítóvizsgát tenni. A második évfolyamon az év végi bizonyítványban, illetve a harmadik-negyedik, ötödik-nyolcadik évfolyamokon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre:

(Az első felsorolás tantárgyai a kifutó rendszerű 2004-es tanterv alapján használt elnevezések. Ahol az új kerettanterv alapján változtak a tantárgyak elnevezései, ott a második az érvényes 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben.)

- második-harmadik évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, matematika, környezetismeret, ének-zene, rajz/vizuális kultúra, technika és életvitel/technika, életvitel és gyakorlat, testnevelés/testnevelés és sport, erkölcsstan.
negyedik évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, idegen nyelv, matematika, informatika, környezetismeret, ének-zene, rajz/vizuális kultúra, technika és életvitel/technika életvitel és gyakorlat, testnevelés/testnevelés és sport, erkölcsstan.
- ötödik évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, történelem/történelem, társadalom és állampolgári ismeretek, idegen nyelv, matematika, informatika, természetismeret, ének-zene, rajz/vizuális kultúra, technika és életvitel/technika életvitel és gyakorlat, testnevelés/testnevelés és sport, -/hon-és népismeret, erkölcsstan.
- hatodik évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, történelem/történelem, társadalom és állampolgári ismeretek, idegen nyelv, matematika, informatika, természetismeret, földrajz/-, ének-zene, rajz/vizuális kultúra, technika és

- életvitel/technika életvitel és gyakorlat, testnevelés/testnevelés és sport, erkölcsstan.
- hetedik évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, történelem/történelem, társadalom és állampolgári ismeretek, idegen nyelv, matematika, informatika, fizika, biológia/biológia és egészségtan, kémia földrajz, ének-zene, rajz/ vizuális kultúra, technika és életvitel/technika életvitel és gyakorlat, testnevelés/testnevelés és sport, erkölcsstan.
 - nyolcadik évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, történelem/történelem, társadalom és állampolgári ismeretek, idegen nyelv, matematika, informatika, fizika, biológia/ biológia és egészségtan, kémia, földrajz, ének-zene, rajz/ vizuális kultúra, technika és életvitel/technika életvitel és gyakorlat, testnevelés/testnevelés és sport, erkölcsstan.
15. A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.
16. A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí. A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

A magatartás értékelése

Példás (5) a tanuló magatartása, ha:

- a házirendet betartja
- a tanórán és azon kívül példamutatóan viselkedik
- kötelességtudó, feladatait teljesíti
- önként is vállal feladatokat, s azokat teljesíti
- tisztelettudó
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel udvarias, segítőkészen viselkedik
- az osztályközösség életében aktívan részt vesz
- óvja és védi az iskola felszereléseit, a környezetet
- nincs írásbeli figyelmeztetője, intője, megrovása.

Jó (4) a tanuló magatartása, ha:

- munkájában becsületesen helytáll
- kezdeményező szerepet nem vállal, de a rábízott feladatokat elvégzi
- a közösségi munkában becsületesen részt vesz
- az iskolai és iskolán kívüli viselkedése általában kifogástalan
- nem vagy csak ösztönzésre nyílik meg
- a HÁZIREND-et betartja
- nincs írásbeli intője. megrovása.

Változó (3) a tanuló magatartása, ha:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- tanórán, vagy azon kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- feladatait nem teljesíti minden esetben
- társaival, a felnőttekkel olykor durva, udvariatlan

- a közösség helyi szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- osztályfőnöki, vagy igazgatói intője van
- tulajdonságoknak csak egy részével rendelkezik.

Rossz (2) a tanuló magatartása, ha:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti
- feladatait nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása rendetlen, fegyelmezetlen
- társaival, a felnőttekkel rendszeresen durva, udvariatlan
- viselkedése romboló hatású, az iskolai munkát, nyugalmat akadályozza
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt
- több alkalommal kapott intőt, vagy megrovást.

A szorgalom értékelése

A szorgalom elbírálása az egyéni képességeket és körülményeket mérlegelve fejezi ki a tanuló munkához való viszonyát a magatartás minősítésétől függetlenül.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a példás /5/, a jó /4/, a változó /3/, és a hanyag /2/ érdemjegyeket illetve osztályzatokat alkalmazunk.

A félévi és az év végi osztályzatok a magatartás értékeléséhez hasonló módon kerülnek megállapításra.

Iskolánkban a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

A tanuló szorgalma példás (5), ha:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tárgyból rendszeresen elvégzi
- szívesen vállal többlet feladatot, és azt elvégzi.
- a tanórákon aktív, pontos, megbízható
- önként vesz részt tanórán kívüli foglalkozásokon, rendezvényeken, eszközei tiszták, ezeket mindig elhozza, vigyáz rájuk.

A tanuló szorgalma jó (4), ha:

- képességeinek megfelelő, viszonylagosan egyenletes teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- munkafegyelme jó
- többletfeladatot ritkán vállal, de azt megbízhatóan teljesíti
- taneszközei tiszták, rendesek.

A tanuló szorgalma változó (3), ha:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, nem kitartó, időnként hanyag
- felszerelése hiányos, házi feladatait nem mindig teljesíti
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból lerontotta
- tanórákon többnyire csak figyelmeztetésre dolgozik.

A tanuló szorgalma hanyag (2), ha:

- képességeihez mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek minimális szinten felel meg
- megbízhatatlan, figyelmetlen feladatait nem végzi el
- felszerelése hiányos, rendetlen, tanulásához segítséget nem fogad el
- félévi vagy év végi osztályzata több tárgyból elégtelen.

A felsős tanulók magatartását és szorgalmát havonta értékeli az osztály, valamint a felsős munkaközösség. Az alsós munkaközösség két havonta értékeli és véleményezi a tanulók magatartását és szorgalmát.

4. A tanulók jutalmazásának elvei

Az iskolai jutalmazás feltételei:

Azt a tanulót, aki képességeihez és az iskolánkban elfogadott-eltvárt teljesítményekhez mérten

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan kiemelkedő tanulmányi eredményt ér el
- az osztály, vagy az iskolaközösség érdekében önzetlenül fáradozik
- iskolai, vagy iskolánkon kívüli tanulmányi – sport - kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, előadásokon, bemutatókon stb. jó eredménnyel vesz részt
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírének megőrzéséhez, növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

A jutalmazás formái:

tanév közben:

- szaktanári dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret.

A dicséretek a tájékoztató füzet megfelelő helyén írásba foglalva hozzuk a szülők tudomására. tanév végén:

- kiváló szaktárgyi teljesítményért
- példamutató magatartásért
- kiemelkedő tanulmányi eredményért
- iskolánk hírnevét öregbítő tevékenységért osztályfőnöki és igazgatói dicséret.

A dicséretek könyvvel vagy oklevéllel igazoljuk, amelyet a bizonyítvánnyal kap kézhez a tanuló.

A kitűnő tanulmányi eredményt és példamutató szorgalmat tanév végén könyvjutalommal ismerjük el. A könyvjutalmakat az iskola igazgatója a tanévzáró ünnepélyen adja át.

Helyi szervezésű versenyeken, vetélkedőinken a győztesek és a helyezettek könyv vagy oklevél díjazásban részesülnek.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A nyolcadik évfolyam végén **Szent Imre plakettel** ismerjük el annak a tanulónak a munkáját, aki 8 éven keresztül kiemelkedő intézményi szintű tevékenységet végez, kiemelkedő eredményeket ér el tanulmányaiban, példamutatóan viselkedik.

A fegyelmező intézkedések

Azt a tanulót, aki tanulmányi kötelezettségét folyamatosan hanyagul teljesíti, a házirend előírásait megszegi, vagy sorozatosan igazolatlanul mulaszt, vagy bármilyen más módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári
- osztályfőnöki
- igazgatói
- nevelőtestületi figyelmeztetés
- osztályfőnöki
- igazgatói
- nevelőtestületi intó
- osztályfőnöki
- igazgatói
- nevelőtestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elvét érvényesítjük, amelytől a vétség súlyától függően el lehet térni. A büntetést írásba kell foglalni, és a szülő tudomására kell hozni.

5. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, (angol, német) nagylétszámú osztályainkban az informatikát, technikát. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

Az informatika oktatásnál pedig fontos, hogy minden tanuló önállóan, külön gépnél dolgozzon. A csoportbontás elvei az idegen nyelv oktatásnál: mivel iskolánkban 2 nyelv (angol, német) oktatására vannak meg a személyi feltételek, így sorsolással döntjük el 3. évfolyam végén, hogy ki milyen nyelvet tanuljon. Egyedi esetekben figyelembe vehető, hogy az idősebb testvér milyen nyelvet tanult, vagy tanul.

A csoportbontás elvei az informatika oktatásnál: az osztály névsor első felénél bontjuk meg az adott osztályt, vagy a kimenő évfolyamoknál a hittanórák rendjét követve: egy csoport a hittanosok és még egy csoport a nem hittanosok.

A csoportbontás elvei a technika oktatásnál: lehetőleg lányok és fiúk csoportjára fókuszálunk. A csoportbontás elvei a többi tantárgy esetében: amennyiben nem nívócsoportos oktatást szervezünk, abban az esetben követjük az osztály névsornál felező bontását.

6. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Az iskola a mindenkori tanév rendje által meghatározott mérési időszakban és az előírt **mérési módszer** alkalmazásával tanévenként, a rendeletben előírt évfolyamokra kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát.

A mérést, vizsgálatot nem egyszeri alkalommal, hanem a megadott időszakban szervezzük meg. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az alsó tagozaton az osztálytanítók a saját osztályukban , a felső tagozaton pedig a iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi.

A mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógusok a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzítik és meghatározzák a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Fontosnak tartjuk intézményünkben az egyenlő bánásmód elvét, az esélyegyenlőség biztosítását. Ennek érdekében kapcsolódtunk be az IPR-programba is. Az élethosszig tartó tanulás elvét követve nagy hangsúlyt fektetünk az integrált, kompetencia alapú nevelés, oktatás

feltételrendszerének megteremtésére. Képzett gyógypedagógus, pedagógusok foglalkoznak a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekekkel a hátrányok leküzdése érdekében.

A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei:

- a személyiség megismerése,
- egyénre szabott fejlesztési terv kidolgozása,
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása,
- a tanulási folyamatot megkönnyítő alapképességek és készségek megalapozása,
- a tanulók önmagukhoz mért teljesítményének értékelése,
- a fejlődést elősegítő értékelés alkalmazása,
- differenciált, kiscsoportos foglalkozás, egyéni bánásmód.

Fő feladataink, célkitűzésünk:

- tanulási motiváció erősítése,
- igazolatlan hiányzások minimalizása,
- önálló tanulási képesség kialakítása,
- bukások számának csökkentése,
- az óvoda-iskola átmenetből fakadó nehézség leküzdése.

Tanítási órákon differenciált, kooperatív technikák alkalmazásával igyekszünk a tanulók képességeit fejleszteni. Nagy hangsúlyt fektetünk az infokommunikációs technológia (IKT) alkalmazására. Biztosítjuk a korrepetálási, felzárkóztatási lehetőséget. Szorgalmazzuk, hogy a rászoruló tanulók szülei vegyék igénybe a napközi-tanulószobát. Szakkörökön vehetnek részt a tanulók. Kirándulásokat szervezünk, nyári tábor. Komplex művészeti programok, projektpedagógia alkalmazásával szociális kompetenciájuk is fejlődik. Pályaválasztási tevékenységünk 7-8. osztályban válik hangsúlyossá. Pályaválasztási kiállításra visszük a tanulókat, pályaválasztási előadást szervezünk a szülők és gyermekek részére.

A szülőkkel való rendszeres kapcsolat fenntartására törekszünk: esetmegbeszéléseket, szülői értekezleteket, fogadóórákat, családlátogatásokat, problémamegoldó fórumokat tartunk. Iskolai programjainkba aktívan bevonjuk a szülőket. Tájékoztatjuk őket a szociális juttatások lehetőségeiről, valamint a tankönyvtámogatás elveiről. Az illetékes szakemberekkel napi kapcsolatban állunk.

8. Az iskolai egészségnevelési elvek

Az iskolában folyó egészségnevelés és egészség fejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a tanuló és a szülő részvételét az intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Iskolánk mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítunk tanulóink teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatainkra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,

- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Intézményünk az egészségfejlesztésnél figyelembe veszi a tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait.

Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

Az intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha az iskola a tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

Az iskolában, tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem árusítható és a tanulók által nem fogyasztható.

Az iskolában folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

Ha a pedagógus, a tanuló bántalmazását vagy deviáns viselkedésformákat észlel, az adott osztály nevelésében-oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek ehhez a viselkedéshez vezethettek.

Amennyiben az érintett tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az intézmény vezetője értesíti a Gyermekjóléti szolgálatot, iskolapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a gyermek, a tanuló köteles a Gyermekjóléti szolgálati vagy a pszichológusi tanácsadásán részt venni.

9. Az iskolai környezeti neveléssel összefüggő feladatok

A környezeti nevelés elvei, célja

„A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. „, NAT 2012.)

A környezeti nevelés színterei az iskolában:

- Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai.

- A nem hagyományos tanórai foglalkozások (pl. erdei iskola, témanapok, témahetek, projektoktatás és más komplex, tantárgyközi foglalkozások).
- Tanórán kívüli foglalkozások (pl. szakkörök, tábor, rendezvények, versenyek).
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
- Az iskola környezettudatos működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

A környezeti nevelés tartalmi elemei:

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Mіндеzen tartalmaknak fokozatosan kell megjeleníteniük az általános iskolai pedagógiai munkában.

A környezeti nevelés céljaként megfogalmazott fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás előmozdításához elengedhetetlen, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- Fenntartható fejlődés: A jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését.
- A növekedés korlátai: A Föld, és a földi erőforrások végeességéből adódó korlátok, melyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.
- Alapvető emberi szükségletek: Minden ember és társadalom igénye és joga a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáférésre, és a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítására.
- Az elővigyázatosság elve: A megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevésbé beavatkozó döntéshozatal szükségessége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott.
- Kölcsönös függőség: A minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben.

Módszertani elemek

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen-át-tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Mindez úgy valósítható meg, ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, és így képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő

magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés módszereiben tehát egyaránt jelen kell lennie a környezet állapotáról, a társadalom és a környezet viszonyáról szóló információ-gyűjtésnek, információ-feldolgozásnak, a feldolgozott információk alapján történő döntéshozatalnak, a döntés alapján eltervezett egyéni és közösségi cselekvések végrehajtási módszereinek. A környezeti nevelés eredményességéhez az szükséges, hogy ezeket a módszereket a diákok minél többször, valós globális és helyi problémákkal, értékekkel kapcsolatban maguk alkalmazzák.

A helyi környezeti nevelési program

Helyzetelemzés, helyzetkép

Az iskola

Az iskola nyolcvanöt éve épült, fizikai állapota megfelelő, de folyamatos karbantartása szükséges. Az elmúlt években a nyílászárók teljes cseréjére került sor, a tantermek aljzatának cseréje történt meg, valamint a termek és a folyosók lambéria burkolatot kaptak. Az épület külső felújításra szorul, melyre évről évre pályázatot nyújtunk be. Elmaradhatatlan és elodázhatatlanná vált ez időre a tető cseréje. Az utóbbi években a berendezések cseréje révén az épület kellemesebb, otthonosabb lett. Az iskola épülete befolyásolja a környezeti nevelési munka tartalmát, lehetőségeit.

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

Az iskolában a tantestület szinte valamennyi tagja foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül.

Vannak, akik minden munkában részt vállalnak, s vannak, akik bekapcsolódnak egy-egy tevékenységi területre. A környezeti nevelés az a területe az iskolai életnek, ahol fokozatosan, lépésenként haladunk előre. A további munkában is szükség van az intézményi vezetőség, a tapasztaltabb és a fiatal kollégák együttműködésére.

A környezeti nevelés szinterei iskolánkban

Hagyományos tanórai foglalkozások

- A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés, fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink elméleti alapokat szerezzenek. Alsó tagozatban a környezetismereti órák, felső tagozatban a természetismeret, földrajz- és biológia órák kiemelten foglalkoznak a problémákkal.

Nem hagyományos tanórai foglalkozások

- A tanév során az osztályok szervezett múzeumlátogatáson, színházlátogatáson vesznek részt, amelyek mindig kiegészülnek környezetvédelmi programokkal is.
- A tanévben minden osztályunk tanulmányi kirándulást szervez. A kirándulásokon nemcsak múzeumlátogatások szerepelnek, hanem túrák is, ahol a gyakorlatban is lehetőség nyílik aktív megfigyelésekre, környezeti nevelésre.

Minden évben környezetvédelmi napot szervezünk, amely során diákjaink részt vesznek a község takarítási akcióiban. Ehhez az önkormányzat biztosítja a gumikesztyűket és a szemetes zsákokat.

Tanórán kívüli programok

- A gyerekek részt vesznek levelező versenyeken, ahol a környezet- és természetvédelem is fontos téma.
- A tanév végén nyári tábort szervezünk felső tagozatos diákjainknak, melynek elsődleges célja hazánk más tájainak megismerése.
- Minden ősszel hulladékgyűjtési akciókat szervezünk /papírgyűjtés/, melynek bevétele a diákönkormányzat működéséhez nyújt anyagi segítséget.

Erőforrások

A környezeti nevelési munka céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint a külső intézményekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben a környezeti nevelési munka erőforrása is.

Nem anyagi erőforrások

Iskolán belüli együttműködés

Tanárok

- Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaérték legyen a tanulók számára.

Diákok

- Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek.

Tanárok és szülők

- Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak

- Az iskola technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei a környezeti nevelési programnak. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használnak, s munkájukkal elősegítik a környezeti nevelés programját.

A kommunikációs és informatikai ismeretek és technológia fejlesztésének és oktatásának helyi stratégiája:

- A pályázati lehetőségek további kihasználásával és a helyi erőforrások okos átcsoportosításával tovább kell fejleszteni, tökéletesíteni a számítástechnikai terem berendezéseit, amelyben lehetővé válik tanulócsoporthajunk folyamatos fejlesztése a kor színvonalával lépést tartó eszközök segítségével.
- A nevelőtestület alkalmassá tétele továbbképzések és tanfolyamok folyamatos szervezésével e géppark gyakorlati használatára, majd a tanítási módszerek ezáltal történő megújítására.
- A meglévő számítástechnika szaktanterem folyamatos karbantartása, fejlesztése, iskolát behálózó rendszer üzembiztos működtetése.
- A beszerzést, a fejlesztést és a rendszer ismerethordozókkal és perifériákkal való kiszolgálását rendszergazdára bízni.
- Tanulóinknak a tanórán kívüli géppark-hálózat használatát optimális mértékben biztosítani.

- Az Internet használatának lehetőségeit az iskolavezetés, az iskolai adminisztráció, a nevelői és a tanulói szükségleteknek megfelelő mértékben rendelkezésre bocsátani.
- A digitális képrögzítés korszerű lehetőségeit kihasználva elő kell segíteni az iskola eseményeinek megörökítését és az örök helyi értéket jelentő adatok-képek archiválását.

Fogyasztóvédelemmel összefüggő intézményi feladatok

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás és fejlesztése a tanulóknál. A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között.

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás elsődleges jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlődés döntő hatású. Amíg a kisiskolásokra jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, addig a kamaszkorban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is. A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozottak a legélelnebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a folyamatba. Az értékek formálásában lényeges:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése -az egyéni és a társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing, a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az ezek közötti eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a takarékosagot.

Fontos, hogy a saját életük során alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat: tudatos, kritikus fogyasztói magatartás, -ökológiai fogyasztóvédelem, -környezettudatos fogyasztás, - fenntartható fogyasztás, -megelőző fogyasztóvédelem.

A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban:

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos feladatok.

Technika- áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései.

Matematika-banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások.

Fizika-mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany-, gáz-, vízórák)

Földrajz- eltérő fogyasztási struktúrák és szokások.

Magyar nyelv- reklámnyelv, feliratok, a reklám kommunikációs csapdái.

Biológia- génmódosított élelmiszerek, táplálkozási szokások és divatok, egészséges táplálkozás.

Kémia- élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok, vegyszermaradványok, kozmetikumok célszerű és tudatos használata.

Informatika- elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások.

Történelem- EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története.

Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények), iskolán kívüli helyszínek (üzletek, bankok látogatása).

Módszertani elemek:

Nem a hagyományos elemekkel és merev tanórai keretek között teljesítjük e feladatainkat, hanem a hagyományostól eltérő tanulásszervezési formákat alkalmazzuk.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól.
- Riportkészítés az eladókkal.
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika.
- Egyéni és csoportos döntéshozatal.
- Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása.
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információörögzítés csoportmunkában.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel.
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások összehasonlítása, elsajátítása).
- Érveléstechnikai gyakorlatok.

Helyi tanterv

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez.

Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen, de adott esetben képes a szabályok újraértelmezésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben (népi hagyományok felelevenítése, eljátszása, ünnepi díszítések készítése).

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismeretet szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására. Képes kifejezni a betegség és az egészség mint állapot közötti különbséget. Képes egyes betegségtünetek (láz, fejfájás) megnevezésére. Tudja, hogy a védőoltások is fontos eszközei az egészség megőrzésének. Képes kifejezni, leírni egyes feszültséget, stresszt okozó helyzeteket. Megtapasztal relaxációs technikákat, képes légzőgyakorlatok és egyszerű tornagyakorlatok (például reggeli torna) önálló elvégzésére. A tanulóban kialakul az igény a harmonikus, barátságos, otthonos környezet iránt. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érzékennyé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, tudja elemi szinten értékelní e változásokat. Képes saját mikrokörnyezetében olyan változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Készítés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére.

Pályaorientáció

A tanuló megismeri azokat a szakmákat, amelyek mindennapi életvitelének zökkenőmentességét vagy megfelelő minőségét biztosítják. Felismeri a különböző foglalkozások együttműködésének fontosságát. Képes megfogalmazni adott szakma tevékenységét, és képes csoportosítani a foglalkozásokat különböző szempontrendszer szerint.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló ismeri az általa mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árát. A matematikai műveletekről, illetve a mértékegységekről szóló ismereteit alkalmazni tudja pénzre vonatkoztatva is. Képes mindennapi fogyasztási cikkeket önállóan vásárolni, tud vigyázni a pénzére. Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába. Vannak ismeretei arról, hogy hazánkban és a világ más részén hozzá képest milyen életszínvonalon élnek gyerekek.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tisztában van a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Képes különbséget tenni a televízióban törtétek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

A tanulás tanítása

A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud fogalmazni saját véleményét. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézírása. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés és elrendezés szabályainak alapjait. Ismer és alkalmaz néhány alapvető helyesírási szabályt. Képes a korosztályának szóló irodalmi és ismeretterjesztő művek megértésére és értelmezésére.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanulóban felébred a nyelvek és a nyelvtanulás iránti érdeklődés. Felfedezi, hogy más országokban más szokások vannak, más nyelvet beszélnek az emberek, ez a felfedezés nyitottabbá teszi más kultúrák befogadására. Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti kapcsolatokat, képes ezen tapasztalatok megfogalmazására. El tud végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni 100-as számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

Természettudományos és technikai kompetencia

Kialakul a tanuló érdeklődése a szűkebb környezet jelenségeinek, folyamatainak megismerése iránt. Képesse válik a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére, egyszerű törvényszerűségek meglátására. Képes arra, hogy egyszerű megfigyeléseket, kísérleteket végezzen el pontos utasítások alapján. Tud egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon használni. Konkrét példákban felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását, a káros következményeket. Felismeri a közvetlen környezet védelmének fontosságát, és törekszik a helyes magatartásminták követésére.

Digitális kompetencia

Kialakul és fejlődik a tanulóban az IKT-eszközök használata iránti érdeklődés. Képesse válik az IKT-eszközök irányított használatára (pl. képek, információk keresése, rövid szöveg létrehozása, továbbítása).

Szociális és állampolgári kompetencia

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet

megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

Kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia

A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanulónak fejlődik az emocionális érzékenysége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzékét és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmikus és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra. Tanári segítséggel képes csoportos improvizációval kapcsolatos élmények szóbeli megfogalmazására, történetek, versek, átélt, elképzelt vagy hallott események zenei, vizuális vagy dramatikus megjelenítésére.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy anélkül házi feladatai elvégzésére.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan ***A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza.*** Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.